

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/89/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114209930
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4114209930.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členov senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava 26, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, proti žalovanému: O. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom L., t. č. E., C. XX, o zaplatenie 1.823,89 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 30. apríla 2018 č. k. 8C/74/2014-54 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 647,98 eura spolu s úrokom z omeškania z dlžnej sumy vo výške 9% ročne od 07. 10. 2010 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a ďalším výrokom žalobu vo zvyšku zamietol. Žalovanému súd nárok na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ust. § 34, § 37, § 43c ods. 1, § 44 ods. 1, 2, § 46 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ako aj § 1, § 2 písm. a/, b/, § 4 ods. 1, 2, § 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase vzniku právneho vzťahu, ako aj ust. § 451 ods. 1, 2, § 457 a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako aj vykonaným dokazovaním.

1.1. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi stranami sporu bola uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere č. 8400026216, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy.

1.2. Z listiny označenej ako „Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere“ vyplýva, že žalovaný vyplnil časť označenú v bode 5. ako „Údaje o požadovanom revolvingovom úvere“, v zmysle ktorého uviedol, že požaduje úver (úverový limit) vo výške 1.261,37 eura, ktorý bude splácať v 30-tich mesačných splátkach po 77,08 eura so splatnosťou 15. dňa v mesiaci. Zmluvná odmena (predstavujúca celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom) má činiť 1.050,92 eura, predpokladaná RPMN za úver má činiť 68,82 eura, ročná úroková sadzba úveru má byť 68,82%. Priemerná RPMN za úver má činiť 37,93%. Poskytnutá čiastka revolvingu má byť 624,31 eura, zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu 763,06 eura, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 58,70% a ročná úroková sadzba revolvingu 67,54 eura. Túto žiadosť žalovaný podpísal dňa 26. 10. 2009. Žalobca doplnil údaje o schválenom revolvingovom úvere tak, že poskytol žalovanému úver (úverový limit) vo výške 1.261,37 eura, ktorý má byť splatený v 30-tich mesačných splátkach po 77,08 eura

(vrátane úrokov), splatných vždy k 17. dňu v mesiaci. Zmluvná odmena, ktorá predstavovala celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, bola stanovená vo výške 1.050,92 eura, RPMN za úver 64,54%, ročná úroková sadzba 68,82%, priemerná RPMN za úver 37,93%. Ďalej je uvedené, že poskytnutá čiastka revolvingu je 624,31 eura, zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu je 763,06 eura, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu je 55,38% a ročná úroková sadzba revolvingu je 67,54%. Žalobca zmluvu podpísal dňa 28. 10. 2009. Z tohto dojednania, ktoré považuje žalobca za zmluvu a ktoré obsahuje údaje vyplnené dlžníkom a údaje vyplnené veriteľom, kde čo do predmetu zmluvy sú uvedené iba číselné údaje o úvere a revolvingu, vrátane rozdielných údajov o splatnosti splátok, požadovanej predpokladanej a skutočnej RPMN za úver a predpokladanej RPMN úveru po poskytnutí revolvingu, nie je dostatočne zrejmé, čo presne a za akých podmienok malo byť predmetom tohto právneho vzťahu.

1.3. Uvedenú listinu, žalobcom považovanú za zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru, súd posúdil iba ako návrh na uzatvorenie zmluvy, pričom dospel k záveru, že k uzatvoreniu platnej zmluvy medzi stranami konania zákonným spôsobom nedošlo. Zmluva o spotrebiteľskom úvere vyžaduje pre svoju platnosť v súlade s ustanovením § 4 ods. 1 zák. č. zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a § 40 ods. 1 OZ písomnú formu. V súlade s ustanovením § 46 ods. 2 OZ pre uzatvorenie zmluvy písomnou formou stačí, ak dôjde k písomnému návrhu a k jeho písomnému prijatiu, pričom musia byť splnené podmienky podľa § 43a, § 44 ods. 1 a 2 OZ. V konaní bolo preukázané, že písomný návrh - žiadosť o poskytnutie úveru predloženého dlžníkom nebol v takomto znení veriteľom prijatý, pričom prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh.

1.4. Zo žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru, čo je formulárový návrh zmluvy, vyplýva, že dlžník mal vyplniť iba niektoré body, vrátane žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru, čo žalovaný urobil a žiadosť dňa 26. 10. 2009 podpísal, čiže táto listina je návrhom na uzatvorenie zmluvy o revolvingovom úvere.

1.5. Zmluva o revolvingovom úvere je uzatvorená a nadobúda platnosť a účinnosť dňom podpisu dlžníka a veriteľa. V súlade s ust. § 44 OZ by bola uzatvorená okamihom prijatia návrhu, avšak ak prijatie návrhu obsahuje zmeny, dodatky, výhrady, obmedzenia, jedná sa o odmietnutie návrhu a v súlade s § 44 ods. 2 OZ ide o nový návrh, ktorý musí byť druhou stranou prijatý.

1.6. V danom prípade, keďže v bode 6. veriteľ uviedol iné údaje o bratí návrhu v bode 5. napr. iný deň splatnosti splátok, iná RPMN za úver, iná predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu, ide o nový návrh, ktorý žalovaným nebol prijatý, pretože nedošlo k akceptácii tohto návrhu podpisom zmluvy zo strany žalovaného po uvedenej zmene. Pokiaľ ide o Oznámenie veriteľa o schválení úveru zo dňa 28. 10. 2009, ani túto listinu nemožno považovať za prijatie návrhu, tak ako ho predložil žalovaný. V tejto listine sú tu tiež uvedené ďalšie zmeny oproti pôvodnému návrhu žalovaného, ako aj oproti údajom o schválenom revolvingovom úvere uvedený v bode 6., pričom ide o náležitosti, ktoré zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby boli obsahom zmluvy. Pre platnosť zmluvy sa vyžaduje písomný návrh a jeho písomné prijatie. Nakoľko prijatie návrhu obsahovalo iný obsah ako bol predložený návrh, išlo o nový návrh a dlžník mal možnosť takýto návrh buď prijať, alebo neprijať. Žalovaný na túto zmenu zo dňa 08. 09. 2009 už nereagoval, a teda nedošlo k jeho prijatiu a podpísaniu zmluvy po vykonaní zmien zo strany veriteľa. Vzhľadom na uvedené, nedošlo k riadnemu uzatvoreniu zmluvy v písomnej forme, ako to vyžaduje zákon v ust. § 40 ods. 1 OZ, preto súd listinu označenú ako „Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere“ nepovažoval za platne uzatvorenú zmluvu.

1.7. V neposlednom rade súd poukázal na zmätočnosť údajov predloženej listiny označenej ako „Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere“, ktorú nemožno preklenúť ani oboznámením sa so zmluvnými dojednaniami písaným malým, husto a ťažko čitateľným písmom, a preto i toto robí zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru nejasnou, neurčitou, nezrozumiteľnou a z tohto dôvodu neplatnou podľa § 37 ods. 1 OZ.

1.8. Súd napokon uviedol, že aj keby zmluva o revolvingovom úvere bola platná, dojednanie úrokov zahrnutých do zmluvnej odmeny predstavujúcej celkové náklady za poskytnutie revolvingového úveru by bolo s poukazom na § 39 OZ neplatné, nakoľko odporuje dobrým mravom. Žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 1.261,37 eura, ktorý mal vrátiť vo výške 2.312,40 eura (77,08 x 30), teda celkové

náklady spotrebiteľa spojené s poskytnutím úveru predstavujú sumu 1.051,03 eura, čo je 83,34% z poskytnutého úveru. V bode 5.3. zmluvných dojednaní je uvedené, že zmluvná odmena za poskytnutie úveru predstavuje úročenie úveru (revolvingu), pričom v zmluve je uvedená výška úrokovej sadzby vo výške 68,82%. Obvyklé úrokové miery boli pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou 1 až 5 rokov v rovnakom období vo výške 11,40%. Takto dojednaná výška úroku podstatne prevyšuje priemerné úroky uplatňované v rovnakom čase bankami a z uvedeného dôvodu je takýto dojednaný úrok neprimerane vysoký a odporujúci dobrým mravom. Navyše, zmluva neobsahuje ani údaj o konkrétnych dátumoch jednotlivých splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, dátum splatnosti prvej splátky, ani údaj o konečnej splatnosti úveru a obsahuje nesprávne stanovený údaj o RPMN, považoval by súd v danom prípade úver za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

1.9. Keďže súd vyhodnotil Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvu o revolvingovom úvere ako úkon, ktorý nespĺňa náležitosti platne uzatvorenej zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, pričom medzi stranami konania došlo k plneniu s poukazom na § 457 OZ, každý z účastníkov je povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. V konaní bolo preukázané, že žalobca sa zaviazal poskytnúť žalovanému sumu 1.261,37 eura, avšak podľa karty klienta v skutočnosti vyplatil dňa 29. 10. 2009 iba finančnú hotovosť vo výške 1.136,49 eura. Žalovaný zaplatil žalobcovi sumu 488,51 eura (6 x 77,08 + 26,03), čím na jeho strane vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 647,98 eura, na ktorú sumu žalobcovi vznikol nárok na vrátenie tejto sumy. Súd mu priznal i úrok z omeškania od 07. 10. 2010, teda v zmysle žalobného návrhu v súlade s § 517 OZ a vládneho nariadenia č. 87/1995 Z. z. účinným v tom čase, t. j. 9% ročne.

1.10. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 262 ods. 1, 2 a § 255 CSP, a vzhľadom na to, že žalobca mal úspech v rozsahu 35,5% a žalovaný v rozsahu 64,5%, avšak zo spisu je zrejmé, že žalovanému v súvislosti s konaním nevznikli žiadne trovy, súd rozhodol tak, že mu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcom výroku, ako aj vo výroku o náhrade trov konania napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, ktorý sa domáhal zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie a vyhovenia žaloby v celom rozsahu, priznania práva na plnú náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj priznania nároku na náhradu trov odvolacieho konania. Dôvodil tým, že súd prvej inštancie nezodôvodnil, na základe akých skutočností a z akých dôvodov mal súd za to, že údaj o RPMN by si účastníci zmluvy vôbec legálne mohli dohodnúť. Vzhľadom na špecifickosť tohto údaju, spôsob jeho určenia, kogentné pravidlá stanovené zákonom pre jeho výpočet, tvrdí, že takýto formalistický prístup súdu je predčasný. Súd sa vôbec nezaoberal tým, či ide o dohodnutý údaj, alebo nie, teda, či aj RPMN nepatrí medzi údaje, ktoré nie je možné dohodnúť. Podľa jeho názoru išlo o základnú otázku, s ktorou sa súd mal vyporiadať. Tvrdil, že hodnota RPMN úveru sa medzi stranami úverovej zmluvy nikdy nedojednávava, a preto sa účastníci zmluvy na takejto náležitosti dohodnúť ani nemôžu. To, že RPMN sa dohodnúť objektívne nedá, vyplýva v prvom rade z právnej úpravy upravujúcej spôsob určenia tohto údaja, pričom aj súdna prax dospela k obdobnému záveru.

2.1. Ak má byť údaj o RPMN určený tak, že je vypočítaný na základe údajov platných v čase uzavretia zmluvy, to potom znamená, že pri jeho určení sa vychádza z údajov jestvujúcich v danom čase. Zákonná úprava určenia RPMN teda nielen svojím textom, ale aj spôsobom jeho určenia vychádza z toho, že nejde o údaj dohodnutý a určený presne stanoveným spôsobom. Ak by neurčil údaj RPMN schváleného úveru postupom podľa zák. č. 258/2001 Z. z., potom by porušil ustanovenie tohto zákona. Porušenie by práve vyplývalo z toho, že by uviedol rovnakú RPMN, ako údajne navrhol žalobca v oboch zmluvných vzťahoch, pretože v takomto prípade by takto určená RPMN nebola vypočítaná podľa zák. č. 258/2001 Z. z. Z napadnutého rozsudku nie je zrejmé ani to, na základe čoho súd dospel k záveru o tom, že žalobca vlastne navrhol údaj o RPMN. Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru žiaden návrh o RPMN neobsahuje, uvádza sa len údaj o sprostredkovaní RPMN. Tvrdí, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil vznik vzniknutého zmluvného vzťahu. Na podporu svojho tvrdenia poukázal na uznesenie KS v Trenčíne 5Co/839/2016 z 29. 06. 2016.

2.2. Súd prvej inštancie ďalej v odôvodnení uviedol, že v zmluve nebola platne dohodnutá výška odplaty, pretože má byť neprimerane vysoká s porovnaním s údajmi o priemerných úrokových sadzbách za úvery v bankách. Pokiaľ poskytnutý úver má charakter spotrebiteľského úveru podľa zák. č. 258/2001 Z. z., potom by sa malo aplikovať vo veci posúdenia odplaty za požičanie peňažných prostriedkov ustanovenie

§ 3 ods. 10, 11 zák. č. 258/2001 Z. z., čo však súd prvej inštancie pri rozhodovaní nedodržel. Maximálna výška odplaty za rovnaký spotrebiteľský úver, ako bol poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere bola 73,44%. V prípade úveru podľa zmluvy, z ktorých nároky sú predmetom konania, bola nižšia. Je nesporné, že výška odplaty dohodnutá v zmluve o revolvingovom úvere neprevyšuje tú maximálnu odplatu, akú právna úprava relevantná v čase uzavretia zmluvy pripúšťa. Výška odplaty za úver poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere je v súlade s platnou právnou úpravou. Ak zákon v otázke odplaty výslovne vymedzil určitú prípustnú hranicu odplaty, potom takto vymedzená hranica nemôže byť negovaná cez právne neurčitý pojem dobrých mravov. Poukazuje na to, že výška odplaty za úver podľa zmluvy o revolvingovom úvere je v súlade s uvedenými právnymi normami. V danej veci rozpor výšky odplaty za úver podľa zmluvy o revolvingovom úvere so žiadnym zákonom nenastal a zároveň vo veci nikto ani netvrdil, ani neuplatňoval námietku neplatnosti dojednania o výške, hoci podľa § 3 ods. 11 zák. č. 258/2001 Z. z. by sa vyžadovala.

2.3. Ako ďalší dôvod rozhodnutia súd uviedol, že uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje údaj o konkrétnych termínoch splatnosti jednotlivých splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, dátum splatnosti prvej splátky, ani údaj o konečnej splatnosti a obsahuje nesprávne stanovený údaj o RPMN. V konaní nebol vykonaný žiadny dôkaz o tom, že výška RPMN je určená nesprávne. Žalobca preto tvrdí, že uvedený záver súdu je nepreskúmateľný. Pokiaľ ide o uvádzanie údajov o splatnosti jednotlivých splátok, uvádza, že už zmluva obsahuje označenie poradového dňa v mesiaci, v ktorom je splatná tá-ktorá splátka. Z rozsudku nevyplýva označenie takého ustanovenia, podľa ktorého má zmluva obsahovať termín splatnosti tej-ktorej splátky. Konečná splatnosť úveru je dohodnutá s dátumom splatnosti poslednej splátky podľa aktuálneho splátkového kalendára. Záver súdu o tom, že by bol úver bezúročný, tak nemá oporu ani v preukázaných skutočnostiach, ani v príslušnom ustanovení zák. č. 258/2001 Z. z.

3. K podanému odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý uviedol na výzvu súdu, že s podaným odvolaním žalobcu sa nestotožňuje.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s následným verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné.

5. Predmetom konania je nárok žalobcu voči žalovanému na zaplatenie sumy 1.823,69 eura s príslušenstvom. Žalobca svoj nárok odvodzoval od uzatvorenej Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8400026216 zo dňa 28. 10. 2009, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 1.261,39 eura. Žalovaný sa dostal s úhradou splátok úveru pri splátke č. 7 do omeškania a do okamžitej splatnosti úveru žalovaný zaplatil len sumu 462,48 eura. Z predloženej Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere vyplýva, že žalobca v bode 5. zmluvy požadoval revolvingový úver za nasledujúcich podmienok: poskytnutá čiastka úveru (úverový limit) 1261,37, splatnosť úveru (počet splátok/splatnosť - deň, mesiac) 30/15, mesačná splátka (vrátane úrokov) 77,08, zmluvná odmena 1.050,92, predpokladaná RPMN 68,82%, ročná úroková sadzba 68,82%, priemerná RPMN za úver 37,93%, poskytnutá čiastka revolvingu 624,31, zmluvná odmena podľa poskytnutia revolvingu 763,06, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 58,70, ročná úroková sadzba revolvingu 67,54. V bode 6. sú uvedené údaje o schválenom revolvingovom úvere: poskytnutá čiastka úveru 1.261,37 eura, splatnosť úveru 30/17, mesačná splátka vrátane úrokov 77,08, zmluvná odmena 1.050,92 eura, RPMN za úver 64,54, ročná úroková sadzba 68,82, priemerná RPMN 37,93, poskytnutá čiastka revolvingu 624,31 a zmluvná odmena za poskytnutie revolvingu 763,06 eura, predpokladaná RPMN po poskytnutí revolvingu 55,38, ročná úroková sadzba 67,54. Uvedená žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru bola žalovaným podpísaná dňa 26. 10. 2009 a žalobcom dňa 28. 10. 2009. Z oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - zmluva o revolvingovom úvere vyplýva aj údaj o schválenom úvere č. 8400026216, schválená bola výška úveru 1.261,37 eura, splatnosť úveru 30 mesiacov, výška mesačnej splátky 77,08 eura, dátum splatnosti prvej splátky úveru 17. 12. 2009, dátum splatnosti poslednej splátky úveru 17. 05. 2012, periodicita splácania úveru mesačná, s dátumom splatnosti v priebehu periódy

splácania 17. Celková výška úveru 1.261,37 eura, RPMN úveru 64,54%, priemerná hodnota RPMN ku dňu podpísania zmluvy o RÚ 37,93%, schválená výška revolvingu 692,43 eura, výška mesačnej splátky 77,08%, RPMN po vykonaní revolvingu (predpokladaná výška) 55,38%, úverový limit 1.261,37 eura, zmluvná odmena za poskytnutie úveru 1.175,79 eura. Z karty klienta (č. I. 9) vyplynulo, že žalovanému bola vyplatená čiastka 1.136,49 eura a splatená bola čiastka 488,51 eura.

6. Podľa § 387 odsek 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Zákon č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere v § 2 písm. b/ a e/ ustanovoval, že zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom; poplatkami sa rozumie akákoľvek platba, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť veriteľovi v súvislosti s poskytovaním úveru okrem úrokov.

8. Zákon č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere v § 4 ods. 1 vyžadoval písomnú formu zmluvy o spotrebiteľskom úvere pod sankciou jej neplatnosti s príkazom odovzdať spotrebiteľovi jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere boli vymenované v § 4 ods. 2 písm. a/ až s/ s tým, že ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a/, b/, d/ až j/, k/, l/, poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

8.1. Z dokazovania je zrejmé, že strany mienili uzavrieť zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Na kontraktačný proces súd prvej inštancie správne aplikoval kogentné ustanovenia § 43a a nasledujúce Občianskeho zákonníka, ktorých aplikáciu zákon č. 258/2001 Z. z. nevylučuje. Tieto ustanovenia sa totiž vzťahujú na uzatváranie súkromnoprávných zmlúv, pričom aj na zmluvy o spotrebiteľských úveroch podľa zák. č. 258/2001 Z. z. sa subsidiárne aplikuje Občiansky zákonník, ak niet v zákone č. 258/2001 Z. z. osobitnej úpravy. Občiansky zákonník kogentne ustanovuje, že v rámci procesu uzavierania každej zmluvy akákoľvek podstatná zmena oproti návrhu na jej uzavretie predstavuje nový návrh (§ 44 ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka), ktorý podlieha akceptácii. Preto na uzavretie zmluvy sú nevyhnutné dva adresované jednostranné právne úkony, ktoré sú úplne obsahovo zhodné. Uvedený názor podporuje aj právna teória (porovnaj napr. Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Zväzok (všeobecná časť), Veľký komentár, 2. aktualizované a rozšírené vydanie, Bratislava: Eurokódex 2014, str. 490, kde sa uvádza: „Ak návrh obsahuje okrem podstatných náležitostí i niektoré ďalšie náležitosti (naturalia negotii), zmluva vznikne až vtedy, ak sa prijatie vzťahuje na celý obsah zmluvy,“ resp. str. 494: „Ustanovenie § 44 ods. 2 OZ vychádza zo zásady, že prijatie návrhu (súhlas) musí byť úplné. Podmienkou vzniku zmluvy preto je, aby návrh na jej uzavretie bol prijatý v celom rozsahu bez akýchkoľvek zmien a výhrad. V prípade, že odpoveď na návrh na uzavretie zmluvy obsahuje modifikáciu obsahu, t. j. dodatky (napr. rozšírenie navrhovaného obsahu zmluvy), výhrady (prijemca návrhu chce, aby na zmluvu platili iné podmienky, než na ktoré odkazuje návrh), obmedzenia (napr. vypustenie určitej časti návrhu), či iné zmeny (čiastočné prijatie návrhu), považuje sa takéto konanie za odmietnutie návrhu ako celku. V prípade splnenia podmienok uvedených v § 43a ods. 1 OZ sa takéto konanie považuje za nový návrh (protinávrh) so zmeneným obsahom (ide o nevyvrátenú právnu domnienku). V prípade protinávrhu dochádza k výmene v postavení navrhovateľa a akceptanta. Občiansky zákonník súvislosti s rozsahom prijatia návrhu na uzavretie zmluvy vychádza z princípu mirror image rule, t. j. akceptácia musí byť zrkadlovým odrazom návrhu.“ Nakoľko zákon pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti vyžadoval písomnú formu zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 4 ods. 1 prvá veta zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), návrh na jej uzavretie, ako aj jeho prijatie musia mať písomnú formu, pričom z dokazovania nevyplýva písomné prijatie nového návrhu na uzavretie zmluvy zo strany žalovaného.

8.2. V zmysle § 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka mlčanie alebo nečinnosť strany sami o sebe neznamenajú prijatie návrhu a zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Keďže v rámci kontraktačného procesu medzi stranami nedošlo k dohode o všetkých náležitostiach zmluvy o spotrebiteľskom úvere, záver súdu prvej inštancie, že k uzavretiu spornej zmluvy nedošlo, je správny. Zmluvná sloboda strán nezahŕňa aj právo dohodnúť sa na mechanizme vzniku zmluvy, pretože podľa odvolacieho súdu ustanovenia § 43a a nasledujúce

Občianskeho zákonníka majú kogentný charakter a účastníci občiansko-právnych vzťahov sa od nej nemôžu odchyliť. Osobitný kontrakčný proces odlišný od bežného uzavretia zmluvy môže ustanoviť iba zákon, a nie dohoda strán (porovnaj Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Veľký Komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 354). Navyše, v prípade spotrebiteľských zmlúv sa podľa ustanovenia § 54 ods. 1 posledná veta Občianskeho zákonníka spotrebiteľ najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Preto prípadné dojednania o tom, že spotrebiteľ vopred akceptuje prípadný zmenený návrh dodávateľa (veriteľ) sú v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatné pre rozpor so zákonom. Súd v nadväznosti na obsah konkrétnej žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru sa plne stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že nemožno mať za to, že v danom prípade platne došlo k dojednaniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a to z hľadiska platnej akceptácie návrhu - žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru.

9. Žalovaný vyplnením časti 5. formulára žalobcovi len navrhol, aby s ním bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere. Z ustanovení § 37 ods. 1 a § 43a ods. 1 OZ je zrejmé, že predpokladom platného uzatvorenia zmluvy je dostatočne jasný, určitý, vážny a zrozumiteľný návrh jednej zmluvnej strany (oferenta) a účinné, konkrétne a včasné prijatie návrhu (oferty) druhou stranou, ktorej je tento návrh určený (oblátom) a to bez výhrad, zmien, či doplnkov v zásadných údajoch. Odvolací súd s poukazom na osobitnú právnu úpravu spotrebiteľských úverov, na ktorú v odvolaní poukazuje a argumentuje ňou žalobca, zdôrazňuje, že časť 5. vyplneného formulára zjavne neobsahovala všetky obligatórne náležitosti v zmysle toho, ako tieto vyžadujú ustanovenie § 4 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch v čase vyplnenia formulára žalovaným. Zmluva ako spravidla dvojstranný konsenzuálny právny úkon v zmysle ust. § 44 ods. 1 v spojení s § 37 ods. 1 a § 43 c/ ods. 2 prvá veta OZ je platne uzavretá až okamihom dôjdenia vyjadrenia súhlasu s obsahom návrhu oferentovi. V tomto prípade z hľadiska naplnenia bezpodmienečnej požiadavky zachovania písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere so všetkými jej obligatórne požadovanými zákonnými náležitosťami nemožno prijať záver, že veriteľ návrh na uzavretie zmluvy bez výhrad a doplnkov v zásadných údajoch akceptoval a to vyplnením časti 6. zmluvy o údajoch o schválenom revolvingovom úvere. Údaj sa rozchádza v konštatovanej časti, pričom žalobca zmenil údaj o RPMN, ktorý síce nie je dojednaným, teda dohodnutým údajom, ako správne argumentuje žalobca, ale je údajom vypočítaným, ide však o zásadnú zmenu pôvodného návrhu žalovaného, ako žiadateľa o úver. Uvedený údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov je zásadným údajom vzťahujúcim sa k spotrebiteľskému úveru, musí byť zreteľne, jasne, pravdivo a zrozumiteľne pre priemerného spotrebiteľa obsiahnutý v zmluve o spotrebiteľskom úvere a právne ako taký má potenciál napomôcť rozhodnúť sa spotrebiteľovi zväziť podmienky čerpania a splácania úveru z hľadiska jeho výhodnosti. Pokiaľ tento údaj bol pri podpise zmluvy veriteľom neskôr zmenený, ide o zásadnú skutočnosť, z ktorej vyplýva, že nešlo o akceptáciu oferty, ale o zmenu návrhu, ktorú mal opätovne v rámci kontrakčného schvaľovacieho mechanizmu uzatvárania zmluvy, ako dvojstranného právneho úkonu a výsledku vzájomného konsenzu zmluvných strán podliehať schváleniu druhou zmluvnou stranou a jej verifikovaniu nových údajov v zmluve o spotrebiteľskom úvere jeho podpisom. Odvolací súd poznamenáva, že nie je zásadné, že údaj v šiestej časti formulára o RPMN je nižší, ako bol údaj o poskytnutí revolvingového úveru zo strany žalovaného.

10. Už z vyššie uvedených dôvodov sú uvádzané dôvody súdu prvej inštancie, ako i odvolacieho súdu, dostatočné pre záver o bezdôvodnom obohatení žalovaného na úkor žalobcu, a to plnením zo zmluvy, ktorá platne ani nevznikla.

11. Z uvedených dôvodov potom súd prvej inštancie správne zaviazal žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie, ktoré predstavuje rozdiel medzi poskytnutými finančnými prostriedkami v sume 1.136,49 eura a vrátenou sumou žalovaným vo výške 488,51 eura, teda suma 647,98 eura s príslušenstvom, ktoré predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobcu. Ďalšími odvolacími námietkami sa už potom odvolací súd nezaoberal, keď po konštatovaní, že pre zmenu vstupných údajov potrebných na výpočet RPMN nedošlo k prijatiu nového zákona, zmluva je neplatná a ďalšie námietky uvádzané v odvolaní sa tak stali bezpredmetné.

12. Z týchto podstatných dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku, aj vo výroku o náhrade trov konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

13. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).